

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

A Debreceni Járásbíróság útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/1722-0/2018	
Érkezett: 2018 NOV 22.	
Példány: 3	Kezelőiroda:
Melléklet: 25 db	<i>du</i>

40157/16	
2018 NOV 03.	
Melléklet:	Lerőva ill:
db	db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

alatti indítványozó

Járásbíróság 56.G.40.157/2016/22. sz. és az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. sz. ítélete ellen az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §-a alapján a törvényes határidőn belül az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztjük elő.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Debreceni Járásbíróság 56.G.40.157/2016/22. sz. és az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. sz. ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

Kérelmünk indoklásaként az alábbiakat adjuk elő:

I. A) Pertörténet és tényállás ismertetése

2010. szeptemberében pert indítottunk a Debreceni Törvényszék előtt 10.P.21.644/2010. sz. alatt az [REDACTED] len, a 2003. december 16. napján kelt adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása mellett az eredeti állapot helyreállítását kértük. Az alperes képviselőjét a [REDACTED] látta el. Keresetünket a Debreceni Törvényszék 2013. december 18. napján kelt 10.P.21.644/2010/65. sz. ítéletével elutasította, mely ellen 2014. április 2. napján fellebbezéssel éltünk. A Debreceni Ítéltábla 2014. december 8. napján kelt Pf.II.20.333/2014/4. sz. ítéletével az első fokú bíróság döntését helybenhagyta.

2016. június 22. napján kereseti kérelmet nyújtottunk be a Debreceni Járásbíróságnál, mely 56.G.40.157/2016. sz. alatt volt folyamatban a [REDACTED] illetve tagjai ellen, a végelszámolási, a végrehajtási és jogutódlási eljárásban elkövetett jogsértései miatt okozott kártérítés megtérítése iránt. Az I. r. felperes 10.574.446.-Ft, a II. r. felperes 1.154.000.-Ft kár megtérítésére tartott igényt. A kereseti kérelem indoklásaként előadtuk, hogy az [REDACTED] végelszámolója a végelszámolás megindítását a bíróság felé nem jelentette be. Ezen bejelentés elmulasztása miatt nem tudtuk bejelenteni a Kft.-vel szembeni hitelezői igényünket a

végelszámoló felé. A végelszámolást befejezték a Debreceni Ítéltábla ítéletének kihirdetését megelőzően, oly módon, hogy a végelszámolási zárómérleg és vagyonfelosztási javaslatban az előzményi perben érvényesített 39.186.967.-Ft követelésünket nem szerepeltették, arra kötelező tartalékot nem képeztek. A jelen per alperesei képviseleti joga az előzményi perben a végelszámolási eljárás megindításával megszűnt, mivel a megbízási szerződés és meghatalmazást adó ügyvezető képviseleti jogosultsága törlésre került. A végelszámoló az I. r. alperesekkel sem megbízási szerződést nem kötött, sem meghatalmazást nem adott, illetve nem erősítette meg az ügyvezető által megkötött szerződést és meghatalmazást. Az Ügyvédi törvény 24. § (5) bekezdés c) pontja alapján a megbízás a megbízó jogutód nélküli megszűnésével szűnik meg, mely esetünkben 2014. január 1. napja. A 6) bekezdés szerint: Az ügyvéd köteles a megbízó haláláról vagy jogutód nélküli megszűnéséről haladéktalanul értesíteni azokat az általa ismert személyeket és szervezeteket, akiknek ebből eredően jogaik és kötelezettségeik keletkeztek. Az I. r. alperes ennek a tájékoztatásnak nem tett eleget. A végelszámoló bejelentésének és az I. r. alperes tájékoztatásának elmaradása miatt nem szereztünk tudomást a végelszámolás megindításáról és a peres eljárás alatt annak befejezéséről, így igényünk a 39.186.967.-Ft helyett, a megszűnt cég tartozásaiért való helytállás szabályai szerint érvényesíthetjük, mely 1.461.743.-Ft. Az előzményi perben érvényesített követelés nagyságrendjére figyelemmel a tagoknak pótbefizetést kellett volna teljesíteniük, mivel vagyonuk nem tette lehetővé, hogy végelszámolással szűnjenek meg. Ez az I. r. alpereseket nem gátolta meg abban, hogy a Debreceni Ítéltábla ítélete előtt kérjék a cég törlését a cégbíróságtól, mivel a cég tartozásait kiegyenlítette. Az I. r. alperes közreműködött abban, hogy a Kft. felszámolási eljárás helyett végelszámolással szűnjön meg. A végelszámolás alatt az I. r. alperes képviseleti joga megszűnt, így az előzményi perben jogszabályba ütközően terjesztette elő a fellebbezési ellenkérelmét, úgy, hogy azon nem tüntette fel „v.a.” toldatot. Mindent megtett annak érdekében, hogy a végelszámolásról tudomást ne szerezzünk.

Az I. r. alperes törvénytelenül állította ki az [REDACTED] végrehajtást kérő kérelmére a végrehajtási lapot, mivel képviseleti joga megszűnt. A végrehajtási lap kiállítását megelőzően kérte a Debreceni Törvényszéktől a jogutódlásának a megállapítását. A Debreceni Törvényszék végzésében elutasította, mivel a per során lett volna lehetősége, hogy a perköltség vonatkozásában a jogutódlása megállapításra kerüljön.

Kereseti kérelmünket a Debreceni Járásbíróság 2018. január 19. napján kelt 56.G.40.157/2016/22. sz. ítéletével elutasította és az eljárási illeték, perköltség megfizetésére kötelezett. 2018. február 19. napján kelt fellebbezésünk az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2018. július 5. napján kelt 2.Gf.20.114/2018/3. sz. ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felpereseket a fellebbezési illetékek megfizetésére.

I.B) A jogorvoslati lehetőség kimerítése

Az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2018. július 5. napján kelt ítéletét 2018. szeptember 11. napján vettük kézhez. Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye, felülvizsgálati kérelemmel a Kúria felé nem éltünk, illetőleg az ügyben nem kezdeményeztünk perújítást.

I. C) Az Alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2018. július 5. napján kelt ítéletét 2018. szeptember 11. napján vettük kézhez. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő a 60 nap megtartásra került.

A Debreceni Járásbíróság 56.G.40.157/2016/22. sz. és az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. sz. ítélete álláspontunk szerint megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését a tisztességes eljáráshoz való jogunkat.

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

II. A) Az alaptörvény megsértett rendelkezése

XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit a törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

II. B) Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett és megsemmisíteni kért bírói döntések miért ellentétesek a megjelölt rendelkezésével:

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III.1.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljárással kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Eszerint „a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárási garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamely részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magába foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. (ABH 1998, 91, 98-99.) Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthesse. Önmagába a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen az a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is” Indokolás (24). „Az Alkotmánybíróság korábbi döntései szerint egy eljárás tisztességességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan körülményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga (3215/2014.(IX.22.) AB határozat, Indokolás (11)-(13)), a tárgyalás igazságosságának biztosítása (36/2014. XII.18.) AB határozat, Indokolás (66)), a tárgyalás nyilvánossága és a bírói döntés nyilvános kihirdetése (22/2014. (VII.15.) AB határozat, Indokolás (49)), a törvény által létrehozott bíróság (36/2013.(XII.5.) AB határozat, Indokolás (32)-(34)), független és pártatlan eljárása (21/2014.(VII.15.) AB határozat, Indokolás (58)), illetve a perek ésszerű időn belül való befejezése (36/2013.(XII.5.) AB határozat, Indokolás (38)), (3025/2016.(II.23.) AB határozat, Indokolás (19)).” / (3027/2018. (II.6.) AB határozat, Indokolás (13).

- Bizonyítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség

A bíróság a jogvitát kizárólag erre irányuló kérelem alapján bírálja el. A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása főszabályként ugyancsak a felek joga és kötelessége. A jogvita eldöntéséhez szükséges tényekről, a velük kapcsolatos bizonyítási teherről, valamint a bizonyítás sikertelenségéről azonban a bíróság a feleket tájékoztatni köteles (Pp. 3. § (3) bekezdése).

A Debreceni Járásbíróság a tájékoztatási kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget, azt teljes mértékben mellőzte. Ezzel megsértette Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti és a Legfelsőbb Bíróság 1/2009. (VI.24.) PK véleményében foglaltakat. A 2009. (VI.24.) PK vélemény alapján a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében előírt tájékoztatás célja annak biztosítása, hogy a fél a bizonyítási indítványait a jóhiszemű és célszerű pervitel követelményeinek megfelelően előterjeszthesse. A tájékoztatásnak ki kell terjednie arra is, hogy a kötelezettség elmulasztása esetén a bíróság a bizonyítékok bevárása nélkül határoz. A tájékoztatási kötelezettség nem teljesíthető csupán a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésére és 164. §-ának (1) bekezdésére utaló általános tájékoztatással. A 4. pontjában kifejtettek szerint pedig a tájékoztatásnak az adott tényállításokra vonatkozóan egyediesítettnek és teljes körűnek, valamennyi elbírálásra kerülő kérelemre kiterjedőnek kell lennie.

Ennek alapján a tájékoztatás teljesítésekor a bíróság a jogvitában jelentős tények megjelölésével biztosítja a fél jogérvényesítését, és ehhez kapcsolja a szükséges bizonyítási eszköz megjelölését, hogy arra miért, milyen formában van szükség ahhoz, hogy a bizonyító fél a kötelezettségét teljesíthesse.

A bíróság a leírtakkal ellentétben a jegyzőkönyvek tartalma alapján a tájékoztatási kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget.

Fellebbezésünkben kifejtettük, hogy így elmaradt annak tisztázása is, hogy melyek a bizonyítandó tények, illetve az ügyben jelentőséggel bíró körülmények bizonyítása melyik felet terheli. Ezzel a bíróság bizonytalanságba tartott, mivel a per során nem voltunk tisztába azzal, hogy a bíróság mit tart fontosnak. Ennek hiányában nem voltunk tisztába azzal, hogy milyen körben vagyunk kötelesek eleget tenni a bizonyítási kötelezettségünknek.

Az Egri Törvényszék ítéletében úgy foglalt állást, hogy a tájékoztatási kötelezettségét az elsőfokú bíróság nem sértette meg:

„A követelés jogalapjával kapcsolatos valamennyi okirati bizonyítékot értékelte az elsőfokú bíróság, nyilvánvalóan az I. rendű felperes által érvényesített nem vagyoni kártérítés iránti követelés összecszerúságával, így az I. rendű felperes által hivatkozott nem vagyoni kár alapját képező körülményekkel (egészségi állapot, vagyoni helyzet, munkavállalásra való képtelenség) kapcsolatos okirati bizonyítékok azért nem kerültek értékelésre az elsőfokú bíróság által, mert a követelés jogalapja nem volt alapos. Miután nem merült fel több bizonyítandó tény, ezért az elsőfokú bíróságnak nem kellett tájékoztatni ezekről a felpereseket.”

Az elsőfokú bíróság tájékoztatásának elmaradására adott Egri Törvényszék álláspontja feltételezésen alapul, illetve jogszabályellenes. A tájékoztatási kötelezettség megsértése esetén a másodfokú bíróságnak törvényben előírt kötelezettsége, hogy a hiányzó tájékoztatást megadja, majd azzal kapcsolatosan nyilatkozattételre hívjon fel. Amennyiben ennek nem tettünk volna eleget, akkor az elsőfokú ítéletet a rendelkezésre álló adatok alapján érdemben bírálja felül.

(A Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-Elemző Csoport Összefoglaló véleménye a perorvoslati bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata)

Az Egri Törvényszék előtt 2018. július 5. napján megtartott tárgyaláson is kértük, hogy a tájékoztatás hiánya eljárási szabálysértés, és kérjük az ítélet hatályon kívül helyezését, új eljárásra kötelezést.

Az ítéletben a másodfokú bíróság álláspontja alapján:

„Alapítvánnyal hivatkozott az I. rendű alperes arra, hogy a hatályon kívül helyezést az indokolja, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a tájékoztatási kötelezettségét. A perben valamennyi szükséges

okirati bizonyíték, az elsőfokú bíróság számára rendelkezésre állt, amelyek alapján határozottan meg lehetett állapítani, hogy a felperesek által érvényesített kártérítési igény és általuk hivatkozott alperesi magatartás között semmilyen ok-okozati összefüggés nincs.”

Ennek ellentmond az elsőfokú bíróság ítélete, mely a következő részekben bemutatásra kerül.

- A per ésszerű időn belül történő befejezési kötelezettség

A Pp. 95. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a bíróságnak a beadványt legkésőbb a bírósághoz érkezést követő harminc napon belül megvizsgálja és annak alapján intézkedik. 2016. június 22. napján kelt kereseti kérelmünk. A bíróság 2016. július 14. napján kelt 2. sz. végzésében hiánypótlásra szólított fel, melyre 2016. augusztus 4. napján kelt levelünkben pótolunk. 2017. január 13. napján kelt 4. sz. végzésében továbbra is fennálló hiányosságok pótlására hívott fel, melynek 2017. február 2. napján kelt levelünkben eleget tettünk. 2017. május 12. napján kelt 6. sz. végzésben ismét hiánypótlást kért, melyre 2017. május 23. napján kelt levelünkben válaszoltunk. Az első tárgyalási nap 2017. szeptember 1. napján került megtartásra. A keresetlevél beérkezését követően az első tárgyalás megtartásáig egy év eltelt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 95. § (1) bekezdésének megsértésével a per ésszerű időn belüli befejezését késleltette.

- A fegyveregyenlőség kötelezettség

A bíróság tisztában volt azzal, hogy jogi végzettséggel nem rendelkezünk, így nemcsak a fentebb említett tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó jogszabályokat sértette meg, hanem a Pp. 7. §-ának (2) bekezdésében megfogalmazott szabályt is, a jogi képviselő nélkül eljáró fél számára írja elő a bíróság tájékoztatási kötelezettségét.

Az alperesek jogi végzettséggel rendelkező személyek, így a bíróság tájékoztatásának elmaradása kevésbé érzékenyen érintette. Ennek a lehetőségnek a meg nem adása lényegesen tovább rontotta a helyzetünket. A bíróság ezzel további előnyt biztosított az alperesek részére.

A bíróság jogszabályban meghatározott esetben és módon a felet kérelemére – részben, vagy egészben mentesíti a perittel összefüggő költségek előlegezése és viselése alól.

A költségmentességet a kereseti kérelemben 2016. június 22. napján kértük, illetve a kitöltött nyomtatvány és igazolások is csatolásra kerültek.

Az elsőfokú bíróság 2017. július 13. napján kelt 8/I. sz. végzésében több mint egy év elteltét követően utasította el a költségmentességi kérelmünket. Indokolásában kifejtette, hogy az I. r. felperes jövedelemmel nem rendelkezik, de vagyonát képezi egy 6.000.000.-Ft forgalmi ingatlan illetőség, továbbá a testvérétől kölcsön jogcímén 10.000.000.-Ft-ot kapott. Ennek alapján a felperes részére a Kmr.6.-ának (1) bekezdésében írtak szerint költségmentesség nem engedélyezhető. 2017. augusztus 31. napján kelt fellebbezésem az Egri Törvényszék 2017. november 8. napján kelt végzésében az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. „A másodfokú bíróság szerint nem állapítható meg a létfenntartás veszélyeztetettsége, ha a fél – bár keresőképes tevékenységet tudna folytatni- az ügyei intézése miatt nem dolgozik.”

A bíróság a törvénysértő módon nem mentesítette az I. r. felperest az illeték fizetése alól, mivel a Kmr. 6. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelel és részére költségmentességet kellett volna engedélyezni.

A törvény előtti egyenlőség elve nemcsak azt jelenti, hogy mindenkire ugyanazok a törvények vonatkoznak, hanem azt is, hogy mindenkivel szemben ugyanazon törvények szerint kell eljárni.

A fegyverek egyenlőségének elve az jelenti az Alkotmánybíróság 15/2002. (III.29.) AB határozata szerint: „ a jogainak érvényesítése érdekében a bíróság előtt mindenki egyenlő eséllyel rendelkezik.”

Az Alkotmánybíróság kifejtette továbbá, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog „az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges és az esetek többségében alkalmas eljárás ad jogot.” (9/1992.(I.30.) AB határozat).

- A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint: „ A bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.” Ez a szabály a szabad bírói mérlegelést fogalmazza meg, mely a szabad bizonyítás elvének része. A bizonyítékok szabad mérlegelése a közvetlenség elvével szoros összefüggésben áll.

A bíróság a szabad mérlegelési jogkörében eljárva, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére a kereseti kérelmemben, annak kiegészítésében, a tárgyaláson elmondottak közül a lényeges jogsértéseket, melyeket az alperesek elkövettek figyelmen kívül hagyta.

A végelszámoló a végelszámolását a peres eljárás alatt 2014. november 14. napján be is fejezte a Ctv. jogszabályi előírását figyelmen kívül hagyva (Ctv. 95. § (4) bek., 112. § (5) bekezdését). A végelszámoló csak akkor nyújthatta volna be a törlési kérelmet a cégbírósághoz, ha nincsenek kielégítetlen hitelezői igények, melyet az alperes ellenjegyzett. A végelszámoló valótlan nyilatkozatában 2014. november 14. napján, melyet benyújtott a cégbíróság részére kijelentette, hogy a társaság tartozásait kiegyenlítette. A valóságban ennek a kötelezettségnek nem tett eleget, mivel a Debreceni Ítéltábla ítélete a végelszámolás befejezésekor még nem született meg. A Debreceni Ítéltábla ítéletét 2014. december 8. napján hirdette ki.

A törlési kérelem mellékletét képező zárómérleg és vagyonfelosztási javaslatban a vitatott követelésünket nem szerepeltette, arra tartalékot nem képzett, valótlan tartalmú okiratokat ellenjegyzett és nyújtott be a cégbíróság részére az alperes.

Az ügyvéd az ellenjegyzéssel nem pusztán tanúsítja, igazolja a megtörtént eseményeket. Az ügyvéd nem tanú. az ellenjegyzés során. Az jogalkotó azért írta elő az ügyvédi ellenjegyzés kényszerét, hogy ezzel is fokozza a jogügyletek jogszerűségét és egyúttal további garanciát biztosítson a visszaélésekkel szemben. Az ügyvédi közreműködés az ellenjegyzéshez kötött cégügyletekben tehát garanciális jellegű. Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. t. kifejezetten rögzíti, hogy az okirat ellenjegyzésével az ügyvéd bizonyítja, hogy az okirat a felek kinyilvánított akaratának és a jogszabályoknak megfelel /Ütv. 27. § (1) bek. a) pontja/. Ahhoz, hogy az ügyvéd bármit bizonyítson az annak alapjául szolgáló tényekről meg kell győződnie, és ezt a reá vonatkozó szabályoknak megfelelően dokumentálnia is kell (BH2010.12.318.).

Tehát az alperesnek tudomása volt a peres eljárásról, így elősegítette, hogy a végelszámoló közokirat hamisítást elkövessen, mivel a cégbírósághoz a törlési kérelemhez mellékelte valótlan okiratok benyújtásával kérte a cég megszűnését (2017. szeptember 15. napján kelt beadvány mellékletei).

Az alperesnek az Ütv. 24. § (6) bekezdése szerint kötelessége lett volna a megbízó jogutód nélküli megszűnéséről haladéktalanul értesíteni, mivel a peres eljárás folyamatban volt, melyben

39.186.967.-Ft követelésünk volt az [REDACTED]-vel szemben. Tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, így nem tudtuk, a peres eljárás ellenére a végelszámolónak a követeléseinket bejelenteni. A végelszámoló az alperes segítségével így valótlán nyilatkozatot nyújthatott be a cégbíróság felé, hogy a céggel szemben senki sem jelentett be hitelezői igényt. A bejelentés elmulasztása nem jár jogvesztéssel. A végelszámoló a végelszámolását a peres eljárás alatt 2014. november 14. napján be is fejezte a Ctv. jogszabályi előírását figyelmen kívül hagyva (Ctv. 95. § (4) bek., 112. § (5) bekezdését) így vitatott követelésünkre 39.186.967.-Ft-ra vonatkozó igényjogosultságunk bejelentésére való jogunk érvényesíteni nem tudtuk a végelszámolás alatt, hiába volt a peres eljárásunk folyamatban. A végelszámolási eljárásban nem vehettünk részt.

A tényállás mellőzése nem lehet bírói tévedés, mely egy jogállamban is elfogadható hiba.

A bíróság a szabad mérlegelési jogkörében eljárva sem tehet azonban a perben rendelkezésre álló adatokkal ellentétes megállapításokat. Ezt azért sem teheti, mert a Pp. 221. § (1) bekezdése értelmében indokolási kötelezettsége van. Az ítélet indokolásából ugyanis világosan ki kell tűnnie, hogy a bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok a körülmények, amelyeket irányadónak vett, utalni kell azokra az okokra, melyek miatt valamely tény nem talált bizonyítottnak. Ennek elmulasztásával a bíróság lényeges eljárási szabályt sért, és az ítélete megalapozatlan.

- Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III.1.) AB határozatában kifejtette: „ Az Alaptörvény XXVIII. (1) bekezdésben rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bírósági döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti nevezetesen azt, hogy a döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bírósági eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.”

Hivatkozik arra, hogy: „ A felperesek az előbbiek szerinti, a végelszámolási eljárás elrendelésével, lefolytatásával és befejezésével kapcsolatos jogszabálysértések tekintetében megalapozottnak talált állításai nem eredményezhették a kereset alaposságát figyelemmel arra a jelen perben döntő jelentőséggel bíró tényre, hogy az előzményi perben eljáró bíróság a felperesek kártérítés jogcímén előterjesztett keresetét jogerős ítéletével elutasította. Ebből az következik, hogy a felpereseknek a végelszámolási eljárás időszakában sem állt fenn olyan követelése, amelyet a végelszámolási eljárásban érvényesíthettek volna, vagyis a végelszámolási eljárás során történt jogsértések a felperesek igényérvényesítését nem korlátozták, illetve nem akadályozták, hiszen érvényesíthető igényük egyáltalán nem is volt. Az előzményi perben érvényesített igényük jogerős elutasítása folytán a felpereseket nem érthette kár azáltal, hogy - a jogerős ítélet szerint alaptalan – követelésüket nem jelenthették be a végelszámolónak, illetve az nem került feltüntetésre a végelszámolási zárómérleg és a vagyonfelosztási javaslatban. „

Ha a bíróság álláspontját elfogadjuk, hogy előzményi perben eljáró bíróság a kártérítés jogcímén előterjesztett keresetünket jogerős ítéletével elutasította. Akkor a Debreceni Járásbíróság miért nem utasította el a kereseti kérelmünket idézés kibocsátása nélkül a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja szerint, mivel annak tárgyában már jogerős ítéletet hoztak (229. §). A per folyamán észlelte, hogy az ügyben már jogerős ítélet született, akkor miért nem szüntette meg a pert **157. § a)** pontja alapján. A Pp. hivatkozott rendelkezései szerint ítélt dologra hivatkozással az elutasításnak, illetve

megszűntetésnek viszont akkor van helye, ha a per azok között van folyamatban, akikre a korábbi ítélet anyagi jogereje kiterjed, továbbá ha megállapítható a keresettel érvényesített joggal és tényalappal való azonossága. A 10. P.21.640/2010. sz. alatti perben az [REDACTED] el szemben 2003. december 16. napján kelt adásvételi szerződés érvénytelenségének a megállapítása volt a tárgya. A jelen perben pedig a [REDACTED] által a végelszámolási eljárás, a végrehajtási eljárás és jogutódlás megállapítása során okozott kár megtérítése miatt indult.

A Debreceni Járásbíróság az ítéletében nem teljesítette indokolási kötelezettségét, amikor a kérelmekben foglaltakat csak részben mutatja be. Hivatkozik 4 oldalon keresztül a rPtk., az új Ptk., az ügyvédi törvény, a 2006. évi V. törvény, a bírósági végrehajtási törvény bekezdéseire, de annak nem alkalmazása okairól nem ad számot a határozatában. A már bemutatott ítélt dologra hivatkozva utasította el kereseti kérelmünket.

A bíróság a keresetünket nem bírálta el, de az illeték megfizetésére viszont kötelezett. Ennek elmulasztásával a bíróság lényeges eljárási szabályt sért, és az ítélete ezért megalapozatlan.

- Az Alkotmánybíróság 7/2013. (III.1.) AB határozat:

- Indokolás (31) szerint:

„A Bíróság ugyanakkor elvi éllel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. A Bíróság álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben (Helle v. Finnország, 20772/92., 1997. december 19., § 60., Karakasis v. Görögország, 38194/97., 2000. október 17., § 27., Boldea v. Románia, 19997/02., 2007. október 15., § 30., Tacquet v. Belgium, 926/05., 2010. november 16., § 91., legutóbb megerősítve: Vojtechová v. Szlovákia, 59102/08., 2012. szeptember 25., § 35.)”

A fellebbezésben hivatkoztunk arra, hogy a végelszámoló, sem a képviselőjében eljáró alperesek nem jelentették be sem a bíróságnak sem pedig a felperesek felé, hogy 2014. január 1. napján a végelszámolást megindították. Sőt a peres eljárás alatt a Debreceni Ítéltábla ítélete előtt 2014. november 14. napján be is fejezték. Azt, hogy a követelésünket a végelszámolónak nem jelentettük be ez jogvesztéssel nem jár, de mivel a törvényi tiltás ellenére (2006. V. 95. § (4) bek.) be is fejezték és a törlési kérelmet a cégbírósághoz benyújtották, így a perben követelt 39.186.967.-Ft követeléssel szemben a zárómérleg és vagyonfelosztási javaslat jóváhagyását követően már csak a megszűnt cég tartozásaiért történő helytállásra vonatkozó szabályok szerint lehet érvényesíteni, mely 1.486.786.-Ft. Akkor nyújthatták volna be a törlési kérelmet, ha az elfogadott zárómérleg és vagyonfelosztási javaslatban a vitatott követelésünk szerepel, arra tartalékot képez (2006. V. t. 106. § (5) bekezdése), így a kártérítési igény jogossága esetére a kielégítési alapot biztosítja. A vitatott követelések kiegyenlítésére szolgáló tartalék képzésére azért van szükség, mert a végelszámolás alatt folyamatban lévő peres eljárás miatt kétséges, az adós valójában tartozik-e a hitelezőnek. A hitelező és az adós közötti jogvita jogerős eldöntéséig az adósnak a vitatott igényére nem kell kifizetést teljesítenie. A vitatott követeléssel rendelkező hitelező is jogosult azonban a követelésének jogerős megállapítása esetén az adós vagyonából a hitelező kielégítésének mértékének megfelelő részre. A végelszámolási eljárásban kötelező a vitatott követeléssel rendelkező hitelező részére tartalékot képezni, biztosítani kell igénye jogossága esetére a kielégítési alapot. El kellett volna különíteni a vitatott követeléssel rendelkező felperes hitelezőknek járó pénzösszeget és tartalékolniuk kellett volna, mert a per még folyamatban volt.

Az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. sz. ítéletében véleménye a következő:

„ Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy bár a végelszámolás során néhány jogszabályi követelménynek a Kft. nem tett eleget, azonban ezzel összefüggésben a felpereseket semmilyen vagyoni és nem vagyoni kár nem érte. vagyoni kár a felpereseket legfeljebb akkor érthette volna, hogyha a Debreceni Ítéltábla marasztalja a Kft-t, mely marasztalási összeg nem kerül kiegyenlítésre a végelszámolási eljárás során a hitelezői igény bejelentésének elmulasztása miatt. Azonban ebben az esetben sem lenne megállapítható az I. rendű alperesi ügyvédi iroda vagy tagjai kártérítési felelőssége, miután a korábban hivatkozottak szerint felperesek felé tájékoztatási kötelezettsége nem volt és a cégnyilvántartásban közzétételre került a végelszámolás ténye. Kétségtelen tény, hogy a végelszámolás befejezésére 2014. november 14. napján került sor anélkül, hogy a felperesek által az előzményi perben érvényesített 39.186.967 Ft hitelezői igényként bejelentésre került volna, vagy akár tartalékképzésre és pótbefizetés teljesítésére sor került volna. Azonban a 2014. december 8. napján a Debreceni Ítéltábla ítéletéből világossá vált, hogy ezen követelt összegből a felpereseket semennyi összeg nem illeti meg. Így bár valóban három héttel a másodfokú határozat megszületése előtt került a végelszámolás befejezésre, de felpereseket nem érte kár ezzel kapcsolatban. Valóban nem biztosították a kielégítési alapot, de a felpereseknek nem is volt jogszerűen kielégítendő követelése. Ha a Kft. felszámolási eljárás során szűnt volna meg a felpereseket akkor sem illette volna meg semmilyen összeg. Így az a körülmény, hogy a Kft. nem felszámolás útján, hanem végelszámolással szűnt meg a felperesek vonatkozásában nem alapoz meg jogszerű vagyoni, vagy nem vagyoni kárigényt, és különösen nem a perbeli ellenfél jogi képviselőjével szemben. „

Az Egri Törvényszék a Debreceni Járásbíróság álláspontját fogadta el, akkor a pert miért nem szüntette meg a Pp. 157. § a) pontja alapján, mivel az ügyben jogerős ítélet született.

Az Egri Törvényszék a Debreceni Járásbíróság ítéletét a fellebbezésemben kért elsődleges kérelem alapján meg kellett volna változtatnia, olyan kérdésekben is határozhat, amelyeket az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetőleg nem határozott a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltak alapján.

Az Egri Törvényszéknek érdemben el kellett volna bírálnia a fellebbezésemet, hiszen a polgári perekben általában ez a gyakorlat. A másodfokú bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell (és lehet) döntenie, ennek figyelmen kívül hagyása a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó súlyos eljárási hiba (BH 2017.2.61.).

Ezzel nemcsak a már hivatkozott Alkotmánybíróság 7/2013.(III.1.) határozatából idézeteknek nem tett eleget a törvényszék, hanem a sérelmezett első fokú döntés kapcsán igénybe vehető jogorvoslattal szemben az alapvető követelményt sem teljesítette a másodfokon eljáró bíróság. A fellebbezésemben megfogalmazottak figyelmen kívül hagyásával, indokolás hiányosságának vizsgálatát nem végezte el. Valódi magyarázattal nem szolgáló indokolással utasította el a fellebbezésünket és hagyta jóvá az elsőfokú bíróság ítéletét. Mindennek az lett a következménye, hogy az említett súlyos jogszabálysértések után elbírálatlan maradt a fellebbezésünk. Így a jogorvoslat nem volt képes arra, hogy az elsőfokú bíróság döntése által okozott sérelmet orvosolja.

- „ A bírói függetlenség nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság oldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül

a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel. „ / 20/2017.(VII.18.) AB határozat (23) indokolás/

Az elsőfokú bíróság a keresetünket, illetve a becsatolt bizonyítékainkat nem értékelte egyrészt azért, a végelszámolás elrendelésével, lefolytatásával és befejezésével kapcsolatos jogsértések tekintetében megalapozottnak talált állításai nem eredményezhették a kereset alaposságát figyelemmel arra, hogy mivel az előzményi perben eljáró bíróságok a felperesek kártérítését jogerős ítélettel elutasította (ítélt dolog).

Másrészt megállapította, hogy „az előzményi per alperesének végelszámolása több szempontból is jogszabálysértő módon vagy jogszabályba ütköző módon került sor. A Ctv. 95. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezésbe ütközött az, hogy a végelszámolást az előzményi per jogerős befejezését megelőzően befejezték, a Ctv. 102. § (3) bekezdésének h) pontjába ütköző módon az előzményi perben eljáró bíróságot a végelszámolás megindításáról a végelszámoló nem értesítette, a Ctv. 5. § d) pontjában írtakkal ellentétben az előzményi per bíróságához intézett beadványon az „végelszámolás alatt” toldatot nem tüntették fel.”

A bíróság megállapította, hogy a végelszámoló jogszabálysértő módon járt el, teszi ezt úgy, hogy az ítélet egyéb részében, mint ilyen tisztségviselő megállapítás nem szerepel. A bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy perben sem az ügyvezető, sem a végelszámoló személyesen nem járt el.

A végelszámoló az előzményi perben az I. rendű alperessel megbízási szerződést nem kötött, részére meghatalmazást nem adott, illetve nem erősítette meg az ügyvezető által létrehozott szerződést. Az előzményi perben 2011. április 12. napján kelt megbízási szerződést, és meghatalmazást az I. r. alperessel [REDACTED] mint ügyvezető írta alá. A per során nevében az I. r. alperes vett részt, és tett nyilatkozatot, sőt a nem peres eljárásban, a végelszámolás lebonyolítását is az I. r. alperes végezte. A bírói gyakorlat nem csupán abban az esetben állapítja meg az ügyvédek kártérítő felelősségét, ha az ügyvédi tevékenység maga is bűncselekményt valósít meg, hanem akaratosság hiányában is fennáll az egyetemleges felelőssége annak, aki gondatlan magatartásával, mulasztásával lehetővé tette harmadik személy szándékos károkozását (BH 2016.9.244).

A Debreceni Járásbíróság az I. r. alperes felelősségét ne kelljen megállapítania ezért az ítéletében hivatkozott jogszabályok bizonyos részének sajátos értelmezést adott, illetve az új Ptk előírásához a régi Ptk. magyarázatát rendelte.

„ Alaptalanul hivatkoztak ugyanakkor a felperesek arra, hogy a végelszámolás alá került gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője megbízásának a Ctv. 98. § (2) bekezdésében írtak szerinti megszűnése következtében megszűnt volna a végelszámolás alá került gazdálkodó szervezet által a per vitelére szólóan a jelen per I. r. alperese részére adott megbízás is. Az e körben irányadó Ügyvédi tv. 24. § (5) bekezdésének c) pontjában írtak alapján a megbízás a megbízó jogutód nélküli megszűnésével szűnik meg, a végelszámolás elrendelésekor hatályos Gt. 65. §-a, valamint a Ctv. 62. § (4) bekezdésének első mondata szerint pedig a megszűnés időpontja a cégjegyzékből való törlés napja. Az I. r. alperesi ügyvédi iroda tehát az előzményi perben a megbízója végelszámolásának elrendelésétől függetlenül azt követően is eljárhatott, a részére adott megbízás a végelszámolás elrendelésével nem szűnt meg.”

Hivatkozik a bíróság „a Gt. 66. § b) pontjában írtak szerint jogutód nélkül szűnik meg a társaság, ha a társaság legfőbb szerve elhatározza a társaság jogutód nélküli megszűnését. „ De ettől eltekintve

nem alkalmazza, mivel akkor meg kellett volna állapítani azt, hogy az I. r. alperesnek 2014. január 1-től a megbízási szerződése megszűnt. A bíróság döntése már nemcsak a leírtak alapján törvénysértő, hanem a józan észnek is ellentmond. A törlést követően, mikor már a cég jogképességgel nem rendelkezik, az ügyvéd haladéktalanul hiába küld értesítést, a jogokat a törölt céggel szemben már érvényesíteni nem lehet (BH 2007.8.278, BH+2014.3.12). A Pp. 48. §-a kimondja, hogy a perben fél az lehet (perbeli jogképesség), akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek. A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 65. §-a értelmében a jogi személy gazdasági társaság jogképessége a cégjegyzékből való törléssel megszűnik. A Pp. 130. § (1) bekezdés e) pontja szerint a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha megállapítható, hogy a félnek nincs perbeli jogképessége.

Fellebbezésünkben hivatkoztunk arra, hogy:

Az [REDACTED] 2014. 01.01. napján jogutód nélkül megszűnt, az idézet törvény b) pontja alapján. A társaság a cégjegyzékből végelszámolás lefolytatását (ha a cég nem fizetéseképtelen) követően kerül törlésre, ekkor szűnik meg a jogalanyisága.

A végelszámolás kezdő időpontjában a cégvezető tisztségviselőjének megbízatása megszűnik. A végelszámolás kezdő időpontjától a cég önálló képviseleti joggal rendelkező tisztségviselőjének a végelszámoló minősül /Ctv. 98. § (2) bek./. A végelszámolás megindítása után az adós nevében csak és kizárólag a végelszámoló járhat el, tehet jognyilatkozatot. Ekkortól a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jogcselekményeket csak a végelszámoló tehet (BH+2005.2.85.).

A cég nevében korábban eljárásra jogosult képviselő képviseleti jogának megszűnése folytán, az általa törvényes képviselőként – a cég ügyvezetőjeként – adott egyoldalú címzett jognyilatkozattal meghatalmazott jogi képviselő jogosultsága is megszűnt (BH+2011.2.43).

Az ügyvezetői megbízásának lejárata tekintettel a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. t. 29. § (1) bekezdése, illetve a 149. §-a alapján a cég nevében nem volt jogosult eljárni, az azt érintő rendelkezéssel szemben jogorvoslással élni. Ennek alapján az alperes által előterjesztett 2014. június 4. napján kelt ellenkérelem benyújtásakor az ügyvezető a cég nevében nem volt jogosult eljárni, az ellenkérelmet benyújtani. Gazdasági társaságban fennálló üzletrész tulajdona, az azon alapuló tagsági jogviszonya szintén nem ad lehetőséget részére a fellebbezési jog gyakorlására a Gt. 2. § (3) bekezdése alapján, a tagjaitól független, önálló jogképességgel rendelkező cégre vonatkozó döntéssel szemben. A Ctv. 96. §-a folytán irányadó Pp. 233. § (1) bekezdése ugyanis kizárólag az eljárásban félként részt vevő felet jogosítja fel a fellebbezésre, az a végelszámoló (BH+2013.12.523).

A közhiteles cégnyilvántartás adatai szerint az [REDACTED] végelszámolója képviseletre jogosult 2014. január 1. napjától. A perben meghatalmazást, illetve megbízást az I. r. alperesnek nem adott, a perben bejelentést nem tett (BH 2011.3.71.). A végelszámolás befejezéséig az ügyvezető, a perben az eljárásra jogosultsággal nem rendelkező személy meghatalmazása alapján eljáró jogi képviselő által előterjesztett fellebbezés érdemi elbírálásának nincs helye (BH+2011.2.82).

A 2014. június 4. napján elkészített ellenkérelmét, melyet nem nyújthatott volna be, az ismertettek alapján, mivel a végelszámólótól meghatalmazással nem rendelkezett. Az ellenkérelmén nem tüntette fel, törvénytelenül, hogy a cég „ végelszámolás alatt áll”, melyről tudomása is volt. A „ végelszámolás alatt” feltüntetése kötelező, minden egyes levelezésen, bevalláson a Ctv. előírása szerint.

Az Egri Törvényszék véleménye az: „ A felperesek által hivatkozott Ügyvédi tv. 24. § (6) bekezdés értelmében az ügyvéd a megbízója jogutód nélküli megszűnéséről köteles értesíteni haladéktalanul azokat az általa ismert személyeket és szerveket, akiknek ebből eredően jogaik és kötelezettségeik keletkeztek. Miután a Kft. 2014. január 1. napján nem szűnt meg, ezért nem volt olyan tény, melyből az I. rendű alperesnek tájékoztatni kellett volna a felpereseket. „

2017. 09.15. napján kelt beadványunkban is megfogalmaztuk: „Magának a gazdasági társaságnak a megszűnése esetén – ahogy jelen esetben a társaság legfőbb szerve elhatározta a társaság jogutód nélküli megszűnését – végelszámolásnak van helye. Mindaddig amíg a folyamatban lévő végelszámolás befejeztével a cégbíróóság az [REDACTED] v.a” a cégjegyzékből nem törli a jogalanyisága fennáll, függetlenül attól, hogy megszűnt társaságnak kell tekinteni (BH+2015.9.392).”

Ítéletében hivatkozik a Debreceni Járásbíróság a régi Ptk. 75. § (1) és a 84. § (1) bek. e) pontjára, az új Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdésére. Kereseti kérelmünkben az I. r. felperes sérelemdíj jogcímén támasztott követelését az új Ptk. 2:52. §-a alapján hivatkozik a BH 2016. 241. számú eseti döntésre, majd elutasítja az ítélet dologra alapítottan. Megállapítja, hogy: „ A perbeli esetben az okozati összefüggés nem állapítható meg, az előbb kifejtettek szerint a végelszámolási eljárással kapcsolatos jogsértések a felperesek számára joghátrányt nem eredményezhettek, ugyanis érvényesíthető követelésük a végelszámolás alá került gazdálkodó szervezettel szemben eleve nem is volt. Az előzményi perben hozott jogerős ítélet perköltségre vonatkozó marasztaló rendelkezésére vezetett végrehajtás körében a jogsértés nem i állapítható meg, így eleve hiányzik sérelemdíj megállapíthatóságának egyik alapvető feltétele.”

A 2014. március 15-ével hatályos új Ptk. 2:42. és 2:43. §-ai szerkezetében is változtatnak a személyiségi jogok polgári jogi védelmének eddigi szabályozásán. A személyiség védelmének alapjaként az emberi méltóságot nevezi meg, és az eddigi alkotmánybíróági és bírósági gyakorlatnak is megfelelően rögzíti, hogy az emberi méltóságból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, majd a 2:43. §-ban a polgári jog szempontjából fontosnak értékelt nevesített személyiségi jogokat sorolja fel. Ezek megsértése esetén a sérelmet szenvedett fél anélkül, hogy a jogsértés tényén kívül bármilyen további bizonyítási kötelezettség terhelné, a törvény szövege alapján jogosulttá válik a sérelemdíj követelésére (új Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdés). A jogalkotás ezzel fejezte be azt a több éve tartó folyamatot, amelyben a bíróságok a kárfogalmak közé illesztett nem vagyoni kár megtérítése iránti követelések elbírálásánál a mai napig is a bizonyítandó tények körébe helyezik a jogsértéssel okozati összefüggésben bekövetkezett károkat, illetve hátrányokat (Ptk. 339. § (1) bek.). (Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2013. (VI.17. számú határozatával elfogadott kollégiumi véleménye a nem vagyoni kártérítés/sérelemdíj megtérítése iránti követelések elbírálásának a polgári perben felmerülő egyes kérdéseiről.)

A fellebbezésben hivatkoztunk, hogy a perben I. r. felperesként nem vagyoni kár megtérítését kértük, az elnevezéstől függetlenül és nem jövőbeni sérelemdíj iránti követelés érvényesítését. A nem vagyoni kár megtérítésére irányuló kereseti kérelem a leírtak alapján az ügyben elbírálatlan maradt.

Az Egri Törvényszék ítéletében hivatkozik, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről kiadott 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 8. § (1) és (2) bekezdésére, valamint az 54. §-ban foglaltakra, mely alapján a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, akkor is ha a károkozó magatartás befejezése, illetve a károk bekövetkezése a Ptk. hatálybalépése utáni időpontra esik.

Majd hivatkozik: „ Az elsőfokú ítélet szerint: Az 1959. évi Ptk. 339. § (1) bekezdésében, valamint az azzal azonos szövegezésű 2013. évi Ptk. 6:519. §-ában írtak alapján a kártérítési felelősség fennállásának együttes feltételei a kár bekövetkezte, a károkozó jogellenes magatartása, valamint a károkozó magatartása és a kár bekövetkezte közötti okozati összefüggés.(...) A perbeli esetben okozati összefüggés nem állapítható meg. Mindezek alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság, mind az 1959. évi Ptk., mind pedig a 2013. évi Ptk. jogszabályi rendelkezéseire is hivatkozva utasította el a keresetet. Figyelemmel arra, hogy a Pp. 215. §-ában megfogalmazott kereseti kérelemhez való kötöttség nem jelent egyúttal jogcímhez kötöttséget is, és az I. rendű felperes olyan alperesi magatartásokra is hivatkozott, melyek 2014. március 15. napján követően történtek, és nem minősültek folyamatosan tanúsított magatartásnak.”

Ha elfogadjuk az Egri Törvényszék álláspontját, mely szerint az alperes nem folyamatosan tanúsított magatartásnak vesszük a 2014. március 15. napját követően történeteket. Akkor a Debreceni Járásbíróság ítéletben hivatkozott (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. Az elsőfokú bíróság a jogsértést megállapította a végelszámoló esetében, melynek nevében az I. r. alperes járt el, mint meghatalmazott jogi képviselő, így az Egri Törvényszéknek a sérelemdíj megtérítési igénynek I. r. felperes részére helyt kellett volna adnia a határozatában.

Alaptalannak találta a Debreceni Járásbíróság a II. r. felperes 1.154.000.-Ft kártérítési igényét. „ Megjegyi a bíróság, hogy a felperesek a jogutódlás megállapítása iránti kérelem alapját képező , 2011. április 12. napján létrejött megbízási szerződéssel kapcsolatosan annak szerződés létrejöttét maguk sem vitatták, azon állításuk pedig, hogy a megbízó a végelszámolás elrendelésével a megbízási szerződés megszűnt az előbb kifejtettek szerint alaptalannak bizonyult. A nem vitatott érvényességű és az előbbiek szerint végelszámolási eljárás elrendelésétől lefolytatásától és befejezésétől függetlenül fennálló megbízási szerződés és az annak részét képező, a perköltségre vonatkozó engedményezést tartalmazó nyilatkozat alapján a jelen per I. r. alperese alappal kérhette a jogutódlás megállapítását.”

A bíróság 2018. január 3. napján megtartott tárgyalásról készült 21. sz. jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatunk a következő:

„hanem, azt állítom, hogy 2014-ben a végelszámolás elrendelésével ez a megbízási szerződés hatályát veszítette, megszűnt és ennek eredményeképpen a jelen per I. r. alperesének a képviseleti joga is megszűnt. Az én álláspontom szerint ugyanis 2014-ben a végelszámolás megindításakor a végelszámolónak új megbízási szerződést kellett volna kötnie az ügyvédi irodával ahhoz, hogy az utóbbi továbbra is elláthassa a végelszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet perbeli képviseletét, ilyen új megbízási szerződés pedig nem vitásan nem jött létre.”

A bíróság szándékosan félreértelmezte a tárgyaláson tett nyilatkozatomat, hogy annak alapján ne kelljen kimondania azt, hogy nem létező szerződés alapján nem lehet kérni annak jogutódlás megállapítását.

Az elsőfokú bíróság a törvény eltérő rendelkezése hiányában a kereseti kérelem és ellenkérelem keretei között fejtheti ki tevékenységét, ez a kérelemhez kötöttség elve. Kereseti kérelmünkben kértük az I. felperes részére 900.000.-Ft perköltség, a bérminimum címén 2014-2016. évre

3.680.666.-Ft és úgyszintén 2014-2016 évre vonatkozó szociális hozzájárulási adó címén 993.750.-Ft megtérítését. Az elsőfokú bíróság ítéletében nem bírálta el. A Pp. 213. §-a szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített kereseti kérelemre. Az ítélet rendelkezését tehát akként kell megindokolni, hogy abból megállapítható legyen, hogy a keresetet a bíróság teljes körűen elbírálta, azaz az ítéletnek az előterjesztett kereset minden egyes részére kell tartalmaznia rendelkezést és indokolást.

Kérelmünk fontosabb részeit nem mutatja be, de viszont keresetünket, úgy állítja be, hogy a „jogerős ítéletet nem hajlandók elfogadni és tudomásul venni, az ebből eredő – I. r. felperes egészségi állapotában megromlásában, illetve a vagyoni és jövedelmi viszonyainak körülményeinek elnehezülésében jelentkező – nem vagyoni hátrányokat azonban nem háríthatják át az alperesekre figyelemmel arra, hogy ezen hátrányok nem a végelszámolási eljárással kapcsolatos jogsértésekből, hanem a korábbi alaptalan pereskedésből fakadnak”. Az Egri Törvényszék is kifejtette ezzel kapcsolatos véleményét, mely szerint: „A felperesek kereseti illeték és perköltség fizetési kötelezettsége az alaptalan pereskedésükből eredt, és nem a felperesek által – egyébként megalapozatlanul – hivatkozott I. rendű alperesi jogellenes magatartásból.” Kereseti kérelmünk tárgya nem az általunk indított perekről történő vélemény kinyilvánítása, sem pedig személyiségi jogunk további sértése. A Kúria BH.1994.5.272.sz. határozata is kimondja, hogy a bíróság ítéletének az indokolása sem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen.

A Debreceni Járásbíróság az I. r. felperes költségmentességi kérelmének elutasításánál arra hivatkozott, hogy szóló 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 6. § (1) bekezdésében írtak szerint költségmentesség nem engedélyezhető. Megállapítja, hogy I. r. felperes havi rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik, de ugyanakkor vagyonát képezi egy 6.000.000.-Ft forgalmi értékű ingatlan illetőség, továbbá a testvérétől kölcsönként 10.000.000.-Ft. A 6.000.000.-Ft forgalmi értékű ingatlan, az idézett rendelet alapján vagyona pedig a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül nincs részére költségmentességet kell engedélyezni. Kúria Elnöke 2015. elején elrendelte a költségkedvezményekkel kapcsolatos bírói gyakorlatot vizsgáló joggyakorlat-elemző csoport felállítását. A csoport összefoglaló jelentése alapján a bírói gyakorlat a „szokásos” körbe a lakhatást célját szolgáló ingatlanvagyon, mely kisebb értékű, vagy ingatlan tulajdoni hányad nem zárja ki a kedvezmény megadását. Esetemben 1/2 tulajdoni hányadra vonatkoztatva, mely végrehajtással terhelt, más ingatlanvagyonnal és értékes ingósággal nem rendelkezem. Ennek alapján a személyes költségmentesség engedélyezése nem lehetőség, hanem kötelezően engedélyezendő a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 6.§ (1) bekezdése alapján. A 10.000.000.-Ft kölcsön pedig nem jövedelem, azt figyelmen kívül kellett volna hagynia, mivel az nem jövedelem, hanem tartozás, melyet vissza kell fizetni.

A fellebbezésemben arra hivatkoztam, hogy a „10.000.000.-Ft kölcsönt a 2014. szeptemberében kértem, mivel megélhetésünket fedezni másképpen nem tudtam. A peres eljárásaim miatt, mivel jogi képviselő nélkül látom el képviseletünket, illetve megromlott egészségi állapotom miatt elhelyezkedni nem tudok így biztosítom megélhetésünket.”

A másodfokú bíróság szerint „nem állapítható meg a létfenntartás veszélyeztetettsége, ha a fél – bár keresőképes tevékenységet tudna folytatni- az ügyei intézése miatt nem dolgozik.”

A másodfokú bíróságnak a fellebbezési kérelemben foglaltak alapján kellett volna döntenie. Mire alapozta azt a megállapítását, hogy kereső tevékenységet tudna folytatni, de ügyei intézése miatt nem dolgozik.

Garanciális – a jogalamiság és a jogbiztonság alaptörvényi követelményeiből is levezethető-jelentősége van annak, hogy a bíró a jogvitákat a törvények és más jogszabályok alapján döntse el. A bírói ítékezés függetlensége tehát csak ebben a keretben értelmezhető, és az eljáró bíróságok függetlensége nem jelentheti a jogszabályoktól való függetlenséget. Éppen ellenkezőleg: a jogszabályoknak – és kizárólag a jogszabályoknak – való alávetettség éppen a függetlenség biztosítója. /34/2014. (XI.14.) AB határozat, Indokolás (209)/.

A bíróságok önkényesen jártak el, akkor, amikor a jogkérdésekre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem alkalmazták. Véleményünk szerint a bíróságok jogalkalmazása az indítványozók tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII.18.) AB határozata (29) indoklásával egyező módon sértette meg. Egyrészt a bíróságok a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolták meg. Az adott jogsértésre irányadó hatályos jogi normákat nem alkalmazta. Önkényesen jártak el, akkor is amikor a döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelyek alapjául szolgáló jogi normákat az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezte.

Önmagában esetünkben a bírói út igénybevétele formális biztosítása volt csak meg, a perbe vitt jogokról a bíróságok érdemben nem döntöttek, de az eljárási illetékek megfizetésére köteleztek. Önkényesen az új eljárást ítélt dolognak minősítették a tényeket nem vizsgálták meg megfelelően. A bíróságoknak tételesen és érdemben kellett volna vizsgálnia a jogcímeket és a tényeket. Az ítéleteket azon kívül, hogy ítélt dologra alapítottan utasították el, lényegében a tartalmi indokolás nélkül figyelmen kívül hagyták a kereseti kérelmet, és azok vonatkozásában nem hozták meg a döntést. Megsértették a Pp. 221. §-ban hivatkozott minden jogszabályi rendelkezést, különösen az elutasítás érdemi jogszabályi hátterére vonatkozóan. A döntéshez való joghoz véleményünk szerint szorosan kapcsolódik az indokolási kötelezettség elve. A bíróság döntést hoz, akkor kellően indokolja meg, hogy mely tények, bizonyítékok alapján jutott arra a következtetésre, mely alapján a keresetünket elutasította. Ezzel megismerhettük volna, hogy a döntése miért is lett elutasító. Az indokolásban be kellett volna mutatni a tényektől, a bizonyítékokon keresztül a végeleges döntésig a teljes folyamatot. Véleményünk szerint ezt az álláspontot fogalmazza meg az Emberi jogok Európai Egyezménye is.

„ Az EJE 6. cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az EJE a bírói döntések tartalmával összefüggésben jellemzően azt hangsúlyozza, hogy valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét [*Taxquet kontra Belgium* (926/05); 2010. november 16.]” /3173/2015.(IX.23.) AB határozat (50)/.

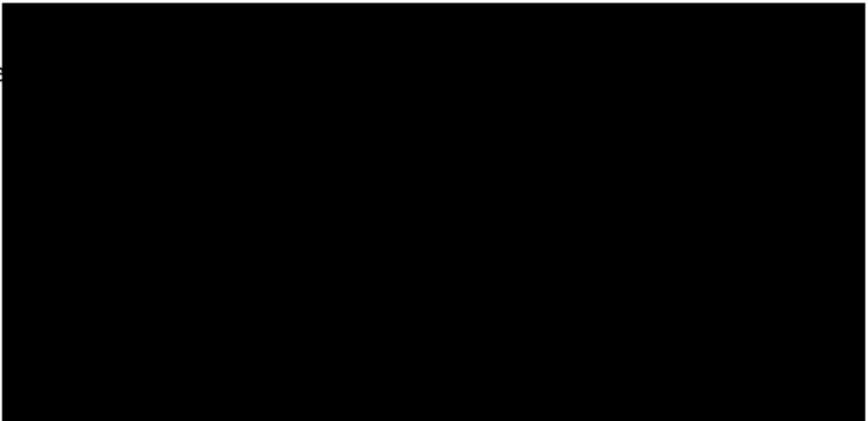
Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a leírtak alapján állapítsa meg a Debreceni Járásbíróság 56.G.40.157/2016/22. sz. és az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. sz. ítéletének Alaptörvénybe ütközését és semmisítse meg azokat, mivel sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

A Pp. 359/C § (2) bekezdése alapján, az első fokon eljáró bíróság az alkotmányjogi panaszban támadott határozatok végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggesztheti, ha az Alkotmánybíróság erre hívja fel a bíróságot.

A fentiekre tekintettel, tisztelettel kérjük az Alkotmánybíróságot, szíveskedjen az eljáró bíróságot felhívni, hogy rendelkezzen a Debreceni Járásbíróság 56.G.40.157/2016/22. sz. és az Egri Törvényszék 2.Gf.20.114/2018/3. sz. ítéletének végrehajtásának felfüggesztéséről az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig.

Budapest, 2018. november 05.

Tisztele

Mellékletek:

Nyilatkozat és indítvány a személyes adatok nyilvánosságra hozataláról

Debreceni Járásbíróság 2018. január 19. napján kelt 56.G.40.157/2016/22. sz. ítélete

2018. február 19. napján kelt fellebbezés

Egri Törvényszék 2018. július 5. napján kelt 2.Gf.20.114/2018/3. sz. ítélete